

БАКТЕРІАЛЬНИЙ ВАГІНОЗ

Кириленко М.М., магістрант

*Науковий керівник - д.мед.н., проф. В.І. Бойко
СумДУ, кафедра акушерства і гінекології*

Серед поширених гінекологічних захворювань у вагітних провідне місце належить інфекційним процесам нижнього відділу статевих шляхів, які часто є причиною серйозних ускладнень у період гестації, пологів і післяпологового періоду. Одним із проявів цього процесу є бактеріальний вагіноз (БВ), який розглядається як стан дисбіозу піхвового біотопу з високою концентрацією облігатно- та факультативно-анаеробних умовнопатогених мікроорганізмів і різким зниженням числа або відсутністю молочно-кислих бактерій у піхвовому вмісті. Серед вагінальних інфекцій БВ займає одне з перших місць, обумовлюючи 30-50 % усіх інфекційних уражень піхви.

Факультативно-анаеробні, мікроаерофільні та аеробні мікроорганізми, за даними Л.В. Кудрявцевої та співавторів, виділяють у 23,4% випадків. Рівень кількості облігатних анаеробів у піхві (*Mobiluncus*, *Peptostreptococcus*, *Bacteroides*, *Prevotella*, *Fusobacterium* та інших) при бактеріальних вагінозах підвищується у особливість 1000 разів. Загальна кількість мікроорганізмів у піхві сягає 10^{10} — 10^{11} КУО/г досліджуваного матеріалу, а питома вага лактобактерій знижується до 30% від загальної кількості мікроорганізмів. Збільшується і кількість мікроаерофілів (*Gardnerella vaginalis*, *Mycoplasma hominis*, *Ureaplasma urealiticum*) та факультативно-анаеробних мікроорганізмів (*Staphylococcus agalactiae*, *Staphylococcus epidermidis*, *Enterococcus faecalis*).

Дослідники зі США встановили, що в пацієток негроїдної раси БВ, асоційований з *Mobiluncus*, зустрічається на 15% частіше порівняно зі світлошкірими пацієтками. Також простежувався чіткий взаємозв'язок між наявністю *Mobiluncus* у вагінальних виділеннях хворих на БВ та частотою їх ВІЛ-інфікування. За результатами цього, дослідження було запропоновано вважати інфікованість *Mobiluncus* маркером для підозри на ВІЛ-інфекцію. В азіатських та африканських країнах, що розвиваються, поширеність БВ сягає 24—65% обстежених. Але цього контингенту є відсутність або невиразність клінічних виявів.

Викликають неабиякий інтерес дані, наведені професором В.В. Камінським, щодо поширеності БВ в Україні. Зокрема, він продемонстрував, що частота цієї патології залежить насамперед від контингенту жінок репродуктивного віку. Так, частота виявлення БВ у групах планування сім'ї -та серед студенток, які стоять на обліку у студентських поліклініках, становить 17—19%, серед осіб, що перебувають на лікуванні в клініці венеричних хвороб, — 24—37%, у вагітних — 15—37% та 61—87% — у пацієток з патологічними піхвовими виділеннями. У жінок зі скаргами на тривалі патологічні виділення БВ діагностують приблизно у 95% випадків. У всіх груп пацієток, які проживають на території з підвищеним радіаційним фоном, БВ виявляють у 60—65% випадків.

На сьогодні встановлено, що більшість БВ-асоційованих мікроорганізмів продукують різні протеази, які здатні руйнувати певні типи колагену. Це є каркасом сполучної тканини і визначає міцність і еластичність навколоплідних оболонок. Ці мікроорганізми продукують, також муцинази та IgA-протеази, які гідролізують відповідно цервікальний слиз та IgA слизових амніону та хоріону.

Концентрація мікроорганізмів у піхвовому вмісті при БВ сягає значних величин і вміст токсичних речовин значно зростає. Цервікальний слиз безпосередньо контактує зі слизовою оболонкою цервікального каналу та децидуальною оболонкою, при цьому місцевий високий вміст простагландинів може стати тригером передчасних пологів.

БВ може бути причиною таких ускладнень як невиношування, несвоєчасне вилиття навколоплідних вод, хоріоамніоніт. Саме при дисбіозі піхви створюються сприятливі умови для інфікування плідного яйця при будь-якому терміні вагітності. При БВ ризик інтраамніальної інфекції збільшується, в 1,2-2,9 рази. Ризик виникнення передчасних пологів при БВ збільшується в 2,6-7,3 рази, у 5 разів зростає ризик пізнього викидня. Незважаючи на численні дослідження з питань перебігу БВ у вагітних залишаються невирішеними питання щодо особливостей перебігу вагітності на тлі БВ і вагітиту для визначення механізмів запуску, патологічних реакцій, що ускладнюють фізіологічний перебіг вагітності та погіршують її наслідки.